

Gegevens beschermen in een groeiende gegevenseconomie

20 december 2024, 06:51

Katrien Meuwis

Data als waardevol bedrijfsmiddel in het technologiedomein

Gegevens behoren tot de meest waardevolle bedrijfsmiddelen van elke onderneming, zeker in de technologiesector. Gegevensbescherming is dan ook een essentieel onderdeel van verantwoord ondernemen.

De gegevenseconomie zit in de lift en biedt een aanzienlijk potentieel voor Belgische bedrijven. Er wordt een buitensporige hoeveelheid gegevens geproduceerd, verwerkt en uitgewisseld, van industriële gegevens verzameld door sensoren tot gegevens uit wetenschappelijk onderzoek of commerciële gegevens. Momenteel is al meer dan 60 procent van de toonaangevende bedrijven in de Belgische technologiesector1 betrokken bij de gegevenseconomie. Geschat wordt dat de Belgische lokale gegevenseconomie tegen 2025 een waarde van 21 miljard euro zal hebben.

Gewoonlijk worden immateriële activa beschermd door intellectuele eigendomsrechten. Maar hoe werkt dit voor uw gegevens? En hoe vindt u de juiste balans tussen het delen en beschermen van uw waardevolle gegevens?

We verklappen u een (bedrijfs)geheim

Intellectuele eigendomswetten beschermen meestal creatieve werken, uitvindingen en unieke tekens, eerder dan onbewerkte, ruwe gegevens. Het is onmogelijk om deze onbewerkte gegevens te beschermen met intellectuele eigendomsrechten (IPR) zoals patenten, auteursrecht of merken. Er is echter een haalbare optie om uw gegevens te beschermen: *een bedrijfsgeheim.* Om als bedrijfsgeheim te worden beschouwd, moeten de gegevens in kwestie:

1. commerciële waarde hebben;
2. geheim zijn;
3. onderworpen zijn aan redelijke maatregelen om die geheimhouding in stand te houden.

Zolang een bedrijfsgeheim geheim blijft, blijft de bescherming bestaan. Bedrijven moeten bijzonder voorzichtig zijn met het publiceren of op een andere manier openbaar maken van gegevens en/of datasets. Dit kan de bescherming opheffen, want het geheim is dan natuurlijk niet langer een geheim.

Hoewel gegevens zelf niet kunnen worden beschermd door patenten of auteursrechten, kunnen de methoden gebruikt om die gegevens te verkrijgen, (voor)verwerken of gebruiken wel worden beschermd met intellectuele eigendomsrechten

Intellectuele bescherming voor databases

Als u een *(elektronische) database* hebt aangemaakt, kunt u de structuur en inhoud ervan beschermen.

- *De structuur beschermen, via auteursrech*t: als uw database een originele intellectuele creatie is, kunt u deze beschermen door middel van auteursrecht. Dat geeft u het exclusieve recht om de databasestructuur of enige variatie ervan te reproduceren, aan te passen en te distribueren.
- *De inhoud beschermen, via een recht sui generis:* Als de structuur van uw database geen originele creatie is, kunt u de inhoud ervan nog steeds beschermen onder het ‘sui generis’-recht.

Hiervoor moet u bewijzen:

A) dat u een aanzienlijke financiële, materiële of menselijke investering hebt gedaan
B) om de inhoud van de database te verkrijgen, verifiëren of presenteren.

Er is nog steeds veel discussie over databases die gegevens bevatten die gegenereerd door geconnecteerde producten en aanverwante diensten. Houd er rekening mee dat de Data Act- de toepassing van de ‘sui generis’-databankrechten in Europa verfijnt door deze databanken uit te sluiten.

Een evenwicht vinden tussen gegevens delen en gegevens beschermen

Sommige types van gegevens zijn waardevoller als u ze deelt, terwijl andere u een voorsprong geven als u ze voor uzelf houdt. Het is dan ook cruciaal om de juiste balans te vinden. Enerzijds is het belangrijk om uw gegevens beschermen, bijvoorbeeld door middel van een bedrijfsgeheim. Daarnaast kunt u de gegevens tegelijkertijd beschermen en samen met derden gebruiken door contracten op te stellen die vertrouwelijkheidsverplichtingen bevatten met betrekking tot de beveiligde gegevens.

Zo kunnen bedrijven licentie- of gegevensdeelovereenkomsten gebruiken om hun waardevolle gegevens met andere partijen te delen, terwijl ze toch een comfortabele mate van controle behouden. Houd rekening met het volgende wanneer u bijvoorbeeld licenties voor uw gegevens verleend:

- Gebruiksrechten: waar mogen de gegevens worden gebruikt?
- Eigendom: wie is de eigenaar van de gegevens?
- Beperkingen: waar mogen de gegevens wel en niet voor worden gebruikt?
- Toegankelijkheid: kan iemand anders de gegevens gebruiken?
- Wijzigingen: kunnen de gegevens worden gewijzigd?
- Vertrouwelijkheid en beveiliging: verplichtingen om de gegevens vertrouwelijk te houden en te beveiligen;
- Garanties en verklaringen: ervoor zorgen dat gegevens nauwkeurig en virusvrij zijn;
- opleveren: hoe en in welke vorm worden de gegevens afgeleverd?
- Afgeleide gegevens: hoe worden afgeleide gegevens behandeld?

Door deze overeenkomsten zorgvuldig op te stellen, kunnen bedrijven de waarde van de gegevens maximaliseren en tegelijkertijd hun bedrijfseigen informatie beschermen.

Besluit

Een sterke gegevensstrategie is essentieel om waardevolle gegevens te beschermen en tegelijkertijd hun potentieel te maximaliseren. Bedrijven kunnen hun data effectief beheren door inzicht te krijgen in de diverse vormen van intellectuele eigendomsbescherming en een mix vanjuridische, IE en organisationele maatregelen te gebruiken.

Deze aanpak beschermt de gegevens niet alleen, maar verhoogt ook hun waarde door ze strategische te delen en samen te werken wat uiteindelijk innovatie en concurrentievoordeel oplevert. Het is van essentieel belang om de implementatie van de **EU Data Act** en andere veranderende EU-regelgeving voor gegevens op de voet te volgen, aangezien deze een kader zullen vormen dat zowel kansen als beperkingen inhoudt om gegevens op doeltreffende wijze te beheren en te benutten.

Wilt u meer weten over dit onderwerp?

De Octrooicel van Sirris, opgericht met de steun van FOD Economie, is uw aanspreekpunt voor al uw vragen over intellectuele eigendom. Katrien Meuwis is de expert van Sirris op dit gebied. Ze combineert een wetenschappelijke achtergrond met een uitgebreide kennis van intellectuele eigendom. U kunt contact met haar opnemen om een strategie rond intellectuele eigendom uit te werken of om de juiste antwoorden te krijgen op uw vragen over het beheer van activa met intellectuele eigendom, de waardering van intellectuele eigendom, licenties, technologieoverdracht en samenwerkingscontracten.

Neem contact op met onze expert Katrien

Auteurs

Katrien Meuwis